

KONKURENTSIAMET

OTSUS

07.10.2026 nr 9-3/2026-037

AS Kärdla Veevärk ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise meetoodika kooskõlastamine

Aktsiaselts Kärdla Veevärk taotlusel hindas Konkurentsiamet kooskõlastamiseks esitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise meetoodika (meetoodika) vastavust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 20 kuni § 23 kehtestatud nõuetega ning otsustab meetoodika täies ulatuses

kooskõlastada.

Vee-ettevõtja peab avalikustama kooskõlastatud liitumistasu arvutamise meetoodika oma veebilehel (ÜVVKS § 21 lg 4).

Otsusega mittenõustumisel on 30 päeva jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest õigus esitada vaie otsuse või selle osa tühistamiseks Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Lisa: „AS Kärdla Veevärk ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise meetoodika“ viiel leheküljel

Liina Kalm
Liina.Kalm@konkurentsiamet.ee

Otsuse tegemise asjaolud

1. Haldusmenetluse alustamine

Vee-ettevõtjal, välja arvatud ÜVVKS §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-is sätestatud (ÜVVKS § 20 lg 1).

Liitumistasu suuruse arvutab vee-ettevõtja, arvestades ÜVVKS § 21 alusel koostatud liitumistasu arvutamise metoodikat (ÜVVKS § 20 lg 2).

Vee-ettevõtja koostab metoodika kooskõlas ÜVVKS § 21 lg-s 2 – 4 ning ÜVVKS §-des 22 ja 23 sätestatuga (ÜVVKS § 21 lg 1).

Hiiumaa Vallavolikogu 21.03.2019 otsusega nr 127 on AS Kärkla Veevärk määratud tähtajatult vee-ettevõtjaks Hiiumaa vallas ja kehtestanud tegevuspiirkonnaks Kärkla linn, Käina ja Kõrgessaare alevikud, Taresta, Pilpaküla, Kärkla-Nõmme, Linnumäe, Hausma, Paluküla, Ala, Sakla, Lõpe, Palade, Hellamaa, Tempa, Kuri, Suuremõisa, Värssu, Puliste, Putkaste, Nõmme, Männamaa, Orjaku, Kassari, Lauka, Emmaste, Tärkma, Jausa ja Pärna külad.

AS Kärkla Veevärk soovib kõigis oma tegevuspiirkondades kasutada sama metoodikat. ÜVVKS § 21 lg 3 alusel esitas vee-ettevõtja metoodika kooskõlastamiseks Konkurentsiametile. Konkurentsiamet võtab AS Kärkla Veevärk metoodika põhjendatuse hindamisel aluseks ÜVVKS-s kajastatu.

2. Menetlusosaline

AS Kärkla Veevärk (registrikoodi 10064136; aadress Nõmme tn 9a, Kärkla-Nõmme küla, Hiiumaa vald, Hiiu maakond, 92413). Äriregistri andmetel on AS Kärkla Veevärk põhitegevusalaks kanalisatsioon ja heitveekäitlus ning lisategevusalaks veekogumine, -töötlus ja -varustus ning muu teenindus.

3. Menetluse käik

01.10.2026 registreeriti Konkurentsiametis AS Kärkla Veevärk taotlus metoodika kooskõlastamiseks.

AS Kärkla Veevärk kooskõlastamiseks esitatud metoodika koosneb järgmistest osadest:

1. Sissejuhatus
2. Mõisted
3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted
4. Liitumistasu tagastamise alused

Järgnevas annab Konkurentsiamet hinnangu kõikides metoodika osades kajastatule.

4. Metoodika osa „1. Sissejuhatus“

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodika osale „1. Sissejuhatus“.

Konkurentsiameti seisukoht metoodika 1. osa esimesele lõigule: Liitumistasu on õigus võtta vaid kohaliku omavalitsuse üksuse poolt määratud vee-ettevõtjal (ÜVVKS § 20 lg 1). Seega on põhjendatud, kui vee-ettevõtja osundab, et metoodika on mõeldud rakendamiseks vaid nendes tegevuspiirkondades, kus ta on vee-ettevõtjaks määratud.

Konkurentsiameti seisukoht metoodika 1. osa teisele kuni viiendale lõigule: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika 1. osa teises kuni viiendas lõigus liitumistasude arvutamist puudutavate ÜVVKS-i sätete väljatoomist, kuna see vastab kehtivale seadusandlusele ja annab tarbijale ülevaate liitumistasusid puudutavast seaduse regulatsioonist.

Konkurentsiameti seisukoht metoodika 1. osa kuuendale lõigule: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika 1. osa kuuendas lõigus kajastatud, kuna see annab kindluse, et vee-ettevõtja tegutseb ÜVK rajamisel vastutustundlikult nii tehnilistes kui keskkonnaga seotud küsimustes ja lähtub seejuures kohaliku omavalitsuse arengukavades sätestatust.

Liitumiseks vajalike tööde teostamisel lähtub ettevõtja põhimõttest, mis langeb kokku riigihangete seaduse § 3 toodud põhimõtetega. See säte tagab, et isegi kui tarbimiskoha liitmiseks teostatavate tööde/investeeringute osas ei ole välja kuulutatud riigihanget, on tarbijatele tagatud riigihangete seadusega sätestatu, s.t tööd/investeeringud on teostatud õiglastel ja läbipaistvatel alustel.

Lisaks järgib ettevõtja Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, millest lähtuvalt tuleb ühesuguseid tarbimiskohtasid ÜVVKS-s sätestatu suhtes kohelda ühtemoodi. Võrdse kohtlemise põhimõte on sätestatud ka ÜVVKS § 1 lg 2, kus see on nõutud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kohta, kuid põhimõte on laiendatav ka liitumistasule.

5. Metoodika osa “2. Mõisted”

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodikas esitatud mõistetele.

- 5.1. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.1:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.1 põhjendatuks, kuna mõiste „ühisveevärk ja -kanalisatsioon (ÜVK)“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus vastab ÜVVKS § 3 sõnastusele.
- 5.2. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.2:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.2 põhjendatuks, kuna mõiste „vee-ettevõtja“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus vastab ÜVVKS § 6 lg 1 sõnastusele.
- 5.3. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.3:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.3 põhjendatuks, kuna mõiste „tarbimiskoht“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning kasutatud sõnastus põhineb ÜVVKS-i §-l 8.
- 5.4. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.4:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.4 põhjendatuks, kuna mõiste „tarbimiskoha omanik“ on metoodikas läbivalt kasutusel ning mõiste sõnastus tugineb ÜVVKS-ile.
- 5.5. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.5:** Vee-ettevõtjal, välja arvatud ÜVVKS §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi

ja -kanalisatsiooniga liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-is sätestatud (ÜVVKS § 20 lg 1).

Liitumistasuga tagatakse: 1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine ning 2) tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumispunktis (ÜVVKS § 20 lg 3).

Mõiste „liitumistasu“ definitsioon on vastavuses ÜVVKS §-ga 20. Seega peab Konkurentsiamet seda definitsiooni põhjendatuks.

- 5.6. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.6:** Liitumistasuga tagatakse tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ÜVK-ga liitumispunktis (ÜVVKS § 20 lg 3 p 2). Põhjendatud on ka täpsustamine, et see liitumistasu osa on seotud ainult konkreetse tarbimiskoha ÜVK-ga liitmisega. ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 alusel peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „ühendustasu“ sõnastust.
- 5.7. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.7:** Mõiste „peatorustik“ defineerimine on põhjendatud, kuna see võimaldab paremini mõista metoodika punktis 2.8 kajastatud. Lisaks selgitab see mõiste, et peatorustikule tehtavaid kulutusi ei ole põhjendatud kajastada ühendustasu all, sest tegemist ei ole ainult ühe konkreetse tarbimiskoha liitmise tarbeks rajatud torustikuga.
- 5.8. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.8:** Konkurentsiamet loeb mõiste „ühendustorustik“ definitsiooni põhjendatuks, kuna see võimaldab paremini mõista ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 kajastatud. Ühendustorustik mõiste määratleb ühemõtteliselt, et see on toru, mis jääb liitumispunkti ning metoodika punktis 2.7 nimetatud peatorustiku vahele.
- 5.9. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.9:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.9 ehk mõistet „liitumispunkt“ põhjendatuks, kuna see mõiste on metoodikas läbivalt kasutusel ning mõiste sõnastus tugineb ÜVVKS §-ile 5.
- 5.10. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.10:** Arendamiskomponent on üks liige liitumistasu arvutamise valemis. Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Seejuures võib vee-ettevõtja võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga (ÜVVKS § 22 lg 1). ÜVVKS § 20 lg 3 p 1 ja § 22 lg 1 koostoime tõttu koosneb arendamiskomponent kõigist kuludest, mis on vajalikud konkreetse arenduspiirkonna kinnistute liitmiseks ÜVK-ga ja mida vee-ettevõtja suudab tõendada. Kuna konkreetse piirkonna ÜVK arendamiseks tehtavad kulud tuleb katta kõigil selle piirkonna tarbimiskohtadel, siis on ühe piirkonna tarbimiskohtade liitumistasu arvutamiseks ühesugune arendamiskomponent. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „arendamiskomponent“ definitsiooni.
- 5.11. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.11:** Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Arendamiseks tehtavad kulud kaetakse liitumistasus sisalduva arendamistasuga, mis arvutatakse arendamiskomponendi alusel. Mõiste kirjeldab sõnadega arendamistasu arvutamist liitumistasu arvutamise valemi järgi. Konkurentsiamet peab põhjendatuks mõiste „arendamistasu“ sõnastust, kuna see selgitab ÜVVKS § 20 lg 3 p-i 1.

- 5.12. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.12:** Liitumistasu sisaldab arendamistasu, millega tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine. Liitumistasu peab põhinema vee-ettevõtja tehtud vajalikel kulutustel (ÜVVKS § 22 lg 1). Seega on oluline ÜVK arendamiskomponendi jagamise aluse (liitumistasu arvestusaluse) määratlemine, et arendamistasu suurus oleks sõltuvuses sellest, kui suur osa arendusmeetmete kogukuludest on seotud konkreetse tarbimiskohaga. Arendamiskomponent on summaarne kulu, mille peavad katma kõik selles piirkonnas ÜVK-ga liituvad tarbimiskohad.

Metoodikas on AS Kärkla Veevärk arendamiskomponendi jagamise alusena ehk liitumistasu arvestusalusena näinud ette maksimaalse vooluhulga liitumispunktis. Konkurentsiamet peab põhjendatuks arendamiskomponendi jagamise alusena maksimaalset vooluhulka (liiter/sekund), kuna kogu ÜVK süsteem peab olema ehitatud nii, et see võimaldaks kõikidel klientidel tarbida ÜVK teenust igal ajahetkel liitumislepingus sätestatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses.

Sobiv ühik teenuse tarbimise määramiseks on liiter, kuna see on samaliigiline veeteenuse mõõtühikuga kuupmeeter ($1 \text{ m}^3 = 1000 \text{ liitrit}$). Ajahetke määramiseks on aga sobiv ühik sekund. Tund või minut ei ole sobivad ajahetke määramiseks, sest kui pool minutit/tundi teenust ei osutata, siis teenust ei ole osutatud igal ajahetkel ning pool minutit/tundi on piisavalt pikk periood, et teenuse osutamist või mitteosutamist märgata. Seega väljendab metoodika punktis 2.12 nimetatud liitumistasu arvestusalus (liiter/sekund ehk l/s) selgelt igale kliendile igal ajahetkel osutatava teenuse tarbimise taset ehk on selge alus arendamiskomponendi jagamiseks. Lisaks on ühik l/s kasutusel hoone veevärgi standardis EVS 835:2022 normvooluhulkade ühikuna.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika mõiste „liitumistasu arvestusalus“ definitsiooni.

- 5.13. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 2.13:** Konkurentsiamet peab põhjendatuks, et lisaks metoodikas defineeritud mõistetele kasutatakse metoodikas ÜVVKS-i mõisteid.

6. Metoodika osa „3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted“

- 6.1. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 3.1:** Vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVVKS § 22 lg 1). Tarbimiskoha liitmiseks vajalikud kulutused on nii konkreetse tarbimiskoha ühendamiseks tehtavad kulutused kui ka sellised ÜVK arendamise kulutused, millega luuakse vajalikud eeldused tarbimiskohale ÜVK-teenuse osutamiseks (näiteks pumplad, vee ja reovee töötlemise süsteemid jms). Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.1.
- 6.2. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 3.2:** Tagastamatu abi korras ÜVK väljaehitamiseks tehtud kulutused arvatakse liitumistasust maha (ÜVVKS § 22 lg 2). Ettevõtja on esitanud mittetäieliku loetelu võimalikest tagastamatu abi andjatest. See suurendab metoodika mõistetavust. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.2.

- 6.3. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 3.3:** Liitumistasu arvutamise metoodika peab sisaldama liitumistasu arvutamise valemit koos selgitustega (ÜVVKS § 21 lg 2). Seega on liitumistasu arvutamise valem metoodika kohustuslik osa.

Metoodika punkti 2.5 järgi koosneb liitumistasu ühendustasust ja arendamistasust ning seda väljendab ka punktis 3.3 esitatud valem.

Arendamistasu saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrutamisel konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalusega (vt ka metoodika punkt 2.11).

Arendamistasu arvutamise aluseks olev arendamiskomponent moodustub kulutustest, mis on tehtud ÜVK arendamiseks võimaldamaks tarbimiskohaga seotud kogu arenduspiirkonnal tarbida ÜVK teenust igal ajahetkel. Arendamiskomponent kuulub jagamisele vaid nende tarbimiskohtade vahel, mille liitmiseks olid vastavad kulutused (arendamiskomponent) tehtud. Seetõttu on põhjendatud konkreetse arendamiskomponendi jagamine tarbimiskohtade vahel lähtudes sellest, millise osa moodustab konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalus kõikide vastava arendamiskomponendiga seotud tarbimiskohtade liitumistasu arvestusaluste summast ehk summaarsest liitumistasu arvestusalusest.

ÜVK süsteem peab tagama kõikidele liitunutele ÜVK teenuse tarbimise võimaluse liitumistingimustes ja/või liitumislepingus lubatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses. Metoodikas esitatud liitumistasu arvutamise valem tuleneb otseselt ÜVVKS § 20 lg 3, mille kohaselt tagatakse liitumistasuga ÜVK arendamiseks tehtud kulud (AT) ja tarbimiskoha ühendamiseks tehtud kulud (ÜT).

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.3.

- 6.4. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 3.4:** Konkurentsiamet peab metoodika punkti 3.4 põhjendatuks, kuna selles kajastuvad võrdse kohtlemise ja otstarbekuse põhimõte. Nende kohaselt rakendatakse kõikidele ühetaolistele (võrdse maksimaalse vooluhulgaga) tarbimiskohtadele ühes arenduspiirkonnas ühesuurust ühendustasu, et vältida tarbetuid kulutusi iga tarbimiskoha personaalse ühendustasu väljaarvutamiseks, mis kokkuvõttes tooks kaasa liitumistasu kasvu.

7. Metoodika osa „4. Liitumistasu tagastamise alused“

- 7.1. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 4.1:** ÜVVKS § 21 lg 2 sätestab liitumistasu arvutamise metoodika kohustusliku osana liitumistasu tagastamise aluseid ja ulatust, mistõttu on põhjendatud käsitada metoodikas liitumistasu tagastamist. Metoodika punktis 4.1 kirjeldatud olukord vastab ÜVVKS § 23 lg 1 kirjeldatule. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 4.1.
- 7.2. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 4.2:** Konkurentsiamet loeb metoodika punktis 4.2 esitatu põhjendatuks, sest selgitus põhineb otseselt ÜVVKS § 23 lg 2 kajastatul. Põhjendatud on ka selgitus arvesse võetava akumuleeritud kulumi kohta, kuna see tugineb raamatupidamise arvestuses kasutatavale põhimõttele.
- 7.3. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 4.3:** Kui tarbimiskoha liitmiseks tehtud kulud on väiksemad vee-ettevõtja poolt arvutatud liitumistasust, siis on põhjendatud ülemäärase liitumistasu tagastamine, sest vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja

kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga. Konkurentsiamet peab metoodika punkti 4.3 põhjendatuks, kuna liitumistasu võib võtta tegelikult kantud kulutuste eest.

- 7.4. **Konkurentsiameti seisukoht metoodika punktile 4.4:** Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punktis 4.4 esitatut, kuna see järgib nii Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 12 kui ka ÜVVKS § 1 lg 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet. Kui ÜVK rajatakse näiteks viie liituja jaoks, kes kõik koos on tasunud liitumiseks tehtud kulutused täies ulatuses, kuna piirkonnas ei olnud teada teisi liitujaid, ning selle ÜVK-ga liitub seitsme aasta jooksul pärast liitumistasu tasumist uusi liitujaid, siis kehtib liitumistasu tagastamine kõigile viiele algsele liitujale.